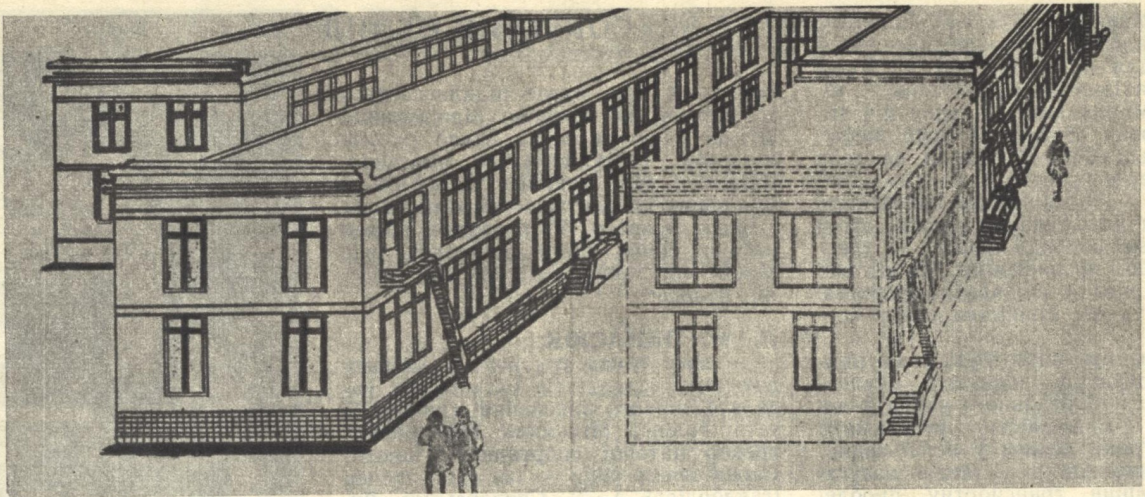

47
**ДОШКІЛЬНЕ
ВИХОВАННЯ**

6 ЧЕРВЕНЬ
1978

ПЛАВАЛЬНІ БАСЕЙНИ—СКРІЗЬ!

У БАГАТЬОХ дитячих садках фізичне виховання здійснюється комплексно, у тісному зв'язку з усіма видами дитячої діяльності, і не лише на заняттях з фізкультури, а і в повсякденному житті.

Однак справа фізичного виховання дітей, зміцнення їхнього здоров'я, загартування потребують поліпшення і дальшого вдосконалення. Так, далеко не в усіх дошкільних закладах виконується програма з фізкультури. Немає системи у проведенні загартовуючих заходів, мало уваги приділяється виробленню міцних культурно-гігієнічних навичок та звички займатися фізкультурою, розвитку рухів; не завжди вихователі слідкують за правильністю постави, недостатньо піклуються про забезпечення охорони нервової системи дітей, створення відповідного мікроклімату для розквіту фізичних сил дитини. Корисні дітям фізкультурні розваги подекуди проводяться епізодично, без потрібної підготовки і навіть без урахування віку.

Завдання дошкільних закладів — підготувати до школи фізично розвинених, бадьорих і життєрадісних дітей, здатних до успішної наполегливої навчальної діяльності. Здоров'я дитини є необхідною умовою здійснення цих завдань.

Плавання — чудовий загартувальний засіб. Навчати дітей плавати життєво необхідно і корисно для їх фізичного розвитку. Плавання загартовує організм, зміцнює серце, розвиває легені, виховує сміливість. При плаванні ритмічні рухи кінцівок добре впливають на діяльність нервової системи. Підвищені витрати енергії посилюють обмін речовин. Якщо при перебуванні у воді 3—4 хв. без рухів при температурі 24—25° обмін речовин посилюється на 50—75 процентів, то при плаванні — значно більше. Подолання опору води під час видихів зміцнює дихальну мускулатуру. Зростає спірометрія — під час плавання через легені проходить в 9—10 разів більше повітря, ніж у спокійному стані. Горизонтальне положення на воді і ритмічне глибоке дихання сприяють діяльності серцево-судинної системи. Людина добре загартовується, якщо вона плаває регулярно. Безслідно зникають простудні захворювання.

Дошкільний період найсприятливіший в оволодінні плаванням. Вища нервова діяльність дошкільнят характеризується лабільністю, пластичністю процесів. Стереотип ходьби, бігу ще не зовсім зміцнів. І діти досить швидко оволодівають простими способами плавання. Дорослим

же, у яких міцно закріплений механізм почергових рухів кінцівок, це дається значно важче.

Реальність навчання дітей плавання в дошкільних закладах підтверджується відомим досвідом, який здійснювався в умовах, коли лише двоє дорослих навчали усіх вихованців групи. Ще в 50-х роках на сторінках журналів «Дошкільне виховання» та «Дошкільне виховання» розповідалось про успішне навчання дошкільників плавання на Чорному морі, у Кронштадтській затоці, в басейнах окремих дитячих садків Москви та Ленінграда.

Вважалося, що навчати дошкільнят плавати повинен тренер. Але зараз незрівнянно підвищився загальноосвітній рівень вихователів. У навчальних закладах вони одержують загальну фізичну підготовку та знання елементарних основ різних видів спорту. Методика навчання дітей дошкільного віку плавання добре опрацьована. В багатьох статтях, брошурах фахівці докладно, в популярній формі по етапах розкривають увесь процес навчання найпростіших способів утримання та пересування у воді, зокрема, способу плавання кролем без виносу рук, керуючись якими дорослий, який має елементарні уявлення про техніку плавання і сам добре плаває, може навчати цього дитя.

Проте навчання плавання у дошкільних закладах ще не набуло поширення навіть там, де поблизу є море, річка або інша природна водойма з чистою проточною водою, пологим дном. Дехто посиляється на побоювання можливих нещасних випадків. Дійсно, ця справа вимагає створення повної безпеки перебування дітей у воді. Отже, навчаючи плавати, треба бути дуже уважним і пильним.

Головна ж перешкода у навчанні дошкільнят плавання — відсутність відповідної матеріальної бази.

Масштаби дошкільного будівництва, його індустріалізація роблять цілком реальною постановку питання про створення спортивних осередків, насамперед, у великих дитячих комплексах. За планами десятої п'ятирічки найближчим часом передбачається розширення мережі великих дитячих комплексів. Створення малого спортивного ядра, яке б, крім велодоріжки, ігрового майданчика, секторів для метання і стрибків, включало б басейн (краще закритий), дало б змогу при багатоконплектних дошкільних закладах створити базу для масового навчання дітей плавання, накопичення цього педагогічного досвіду та повсюдного поширення його.

На сьогодні велика кількість дошкільних закладів має так звані плескальні басейни-фонтани. Але практично вони

малоефективні. Плескальні басейни привабливі лише для трирічних малят; навчати в них плавати неможливо. Мабуть, з цих причин влітку вони часто залишаються сухими, і сонце та вітер руйнують їх.

Фонтани-басейни теж не виправдали себе. Як прикрасу їх треба споруджувати перед фасадом будинку, тоді як басейн потребує інтимних умов, затишку і захисту від вуличного пилу.

На жаль, і досі в окремих випадках будівельники нагороджують подібні досить неоковирні фонтани-басейни перед фасадами новобудов.

На сторінках нашого журналу вже говорилося про використання басейну, виготовленого з синтетичної тканини, яка підвішується на металевий каркас, що надає їй потрібної форми. Але обслуговування такого басейну потребує додаткових робочих рук, не передбачених штатним розкладом дошкільного закладу.

Базу для навчання дітей плавання можна створити, добудовуючи басейни до існуючих приміщень.

Заслугує уваги проектування різних варіантів басейнів для дошкільних закладів: окремих споруд, пристроїв або ж перебудови підвалів.

З цікавими конструкціями добудов басейнів до існуючих приміщень дошкільних закладів ми знайомились у братній Болгарії. Такий басейн з'єднується з основним приміщенням критим переходом, що зручно і зменшує небезпеку охолодження після купання взимку. В основному приміщенні можна провести загальну розминку і поводити дітей тих рухів-імітацій, які потім вони виконуватимуть у воді.

Як же практично здійснювати будівництво у нас? Який обрати проект? Такі запитання надходять від керівників дошкільних закладів, господарників. У відповідь на них

фахівці Київського зонального науково-дослідного інституту типового і експериментального проектування рекомендують звертатися до проектно-будівельних організацій на місцях, які, враховуючи навколишній ландшафт та проект будинку, можуть розробити проект басейну.

Приємно відмітити, що дошкільний заклад № 275 радіозаводу м. Києва розпочав будівництво прибудованого басейну із спортивним залом на другому поверсі.

Помічник директора заводу по побутові тов. Прохоров розповів, що в основу проекту лягли запропоновані нами матеріали та творчі пошуки інженерно-конструкторського бюро заводу (див. рис.).

Незабаром басейн прийме перших малюків. Сподіваємось, що цю «ластівку» підхоплять й інші дошкільні заклади.

Звичайно, там, де існують сприятливі природні умови, слід, не гаючи часу, розв'язувати цю проблему, залучати молодих вихователів до навчання дітей плавання. Для цього треба ретельно прибрати частину берега, де купатимуться діти, добре очистити дно, у чому можуть допомогти активісти ДТСААФ, комсомольці шкіл, шефи-виробничники. Місце для купання обов'язково обгороджують за допомогою поплавків, які утримуються прив'язаним на дні камінням і з'єднані між собою вільною. Найбільша глибина — 90 см. Бажана площа — 8×12 м для купання групами по 6—8 дітей.

Т. КУНЬКО,
директор Республіканського учбово-методичного кабінету дошкільного виховання МО УРСР,

Т. ДМИТРЕНКО,
кандидат педагогічних наук

В ГОСТЯХ У „БІЛОЧКИ“

Будемо спритними, сміливими.

У дарунок нашим маленьким друзям.

В учасника ВДНГ СРСР 1977 р. дитячих ясла-садку № 18 «Білочка» Вінницького олійно-жирового комбінату склався чималий досвід навчально-виховної роботи з дошкільнятами: з розвитку мови, формування початкових математичних уявлень, зображувальної діяльності, конструювання, фізичного та музичного виховання. Всі форми комплексного педагогічного процесу підпорядковані здійсненню важливого й відповідального завдання — виховання нашої юної зміни фізично міцною і загартованою, працьовитою, у душі радянського патріотизму.

Фото В. КИХТЕНКА.